

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 75 (2636) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 április 2

Horvátországban erősödik a szerbellenes hangulat

Macsek követeli a háromhatalmi egyezményhez történt csatlakozás megerősítését. — Törökországban behívták a három legfiatalabb korosztályt

Belgrádból jelentik: Lapértesülés szerint Macsek ma reggel Belgrádba érkezett, ahol tárgyalni fog a jugoszláv illetékes tisztekkel. Ezután minisztertanács lesz, amely véglegesen meg fogja szövegezni a kiadandó nyilatkozatot.

Belgrádból jelentik: (Bud. Tud.) A jugoszláv kormány nyilatkozatának kiadását mára várják. Politikai körök szerint ez a nyilatkozat fényt derít a kül- és belpolitikai helyzetre. Macsek elnöklésével tegnap este 9 óráig tárgyaltak. A tanácskozás után Macsek az újságírók előtt kijelentette, hogy a horvát megbízottak az éjszaka elutaznak Belgrádba. **Andrics** jugoszláv követ visszautazása az állomáshelyére azt mutatja, hogy a diplomáciai tárgyalások folytatódhatnak. — Szerdán reggel 6 órakor **Kossutics** vezetésével a horvát parasztpárti miniszterek megérkeztek Belgrádba. Bevonásukkal még a délelőtti minisztertanács kezdődik, melyen részletesen megbeszéljük a kormánynyilatkozatot.

Zürichből jelentik a Pest: Itteni hírek szerint **Von Heeren** belgrádi német követ rövidesen visszatér Belgrádba, amihől arra következtetnek, hogy Belgrád és Berlin között a diplomáciai tárgyalások még nem szakadtak meg.

Berlinből jelentik a Pest: A német külügyminisztérium vezetői megállapították, hogy nincsen adat arra, hogy a **Szimovics**-kormány együttműködjék az ország sovinszta elemeivel. Ebből a kijelentésből feltételezhető, hogy lehetségesnek mutatkozik a válságból pozitív irányban történő kibontakozás. Mindenesetre kételkednek abban, hogy **Szimovics** miniszterelnök nyilatkozata befolyásolni tudja a jugoszláviai eseményeket.

Rómából jelentik: (MTI.) A szerda reggeli olasz lapok bőven foglalkoznak a jugoszláviai eseményekkel. Belgrádi jelentések szerint **Macsek** feltételei a következők:

A kormánytanács megalakítása, amelyben horvát részből **Macsek**, szerb részből **Jovanovics**, szlovén részből **Kulovic** venne részt.

A háromhatalmi egyezményhez történt csatlakozás ünnepélyes ratifikálása.

A hadsereg teljes leszerelése.

A jugoszláv fővárosból érkezett je-

lentések szerint minden jell arra mutat, hogy Jugoszláviára súlyos és változások következnek. Nemcsak az olasz és a német állampolgárok hagyták el Jugoszláviát, hanem az olasz és a német követség személyzetének családtagjai és a követség egyes tagjai is. A jugoszláv közvélemény egy része közvetlen tárgyalásokat követel a tengelyhatalmakkal.

Berlinből jelentik: (MTI.) A szerda reggeli német lapok első oldalán vastagbetűs cím alatt foglalkoznak a jugoszláviai zavargásokról szóló hírekkel. Különösen nagy figyelmet szentelnek a horvát nép tárgyalásainak és a szerbek magatartásának. A **Pester Lloyd** jelentése alapján kiemelik a lapok, hogy Jugoszláviában 400 ezer magyar ember él.

Jugoszláv-török-angol-görög együttműködést várnak Istanbulban

Belgrádból jelentik a Mai Nap: Egy isztanbuli jelentés szerint Szíria fontosabb városait katonaság szállta meg. Újabb sztrájkok és tüntetések voltak Szíriában. A hatóságok kénytelenek voltak harcokcsikát és páncélcsovikat felvonultatni. Az egész ország területére megtiltották, hogy magánszemélyek távbeszélőt használjanak. Nagy tömegben folynak a leartóztatások.

Konstantinápolyi jelentés szerint a török hadügyminiszter a három legfiatalabb korosztályt fegyvergyakorlatra hívta be. Az ankarai görög követ tegnap hosszú tárgyalásokat folytatott a török külügyminiszterrel. Az angol és a görög követek állandó összeköttetésben állnak a török külügyminisztériummal.

Newyorkból jelentik: (NTI.) **Sulzberger**, a **Newyork Times** levelezője,

jelentik Belgrádból, hogy általános vélemény szerint Jugoszlávia elrendeli a mozgósítást. Ugyanannak a lapnak egy másik tudósítója azt jelenti, hogy a kormány irattárát Belgrádból Boszniába szállították. A **Newyork Times** isztanbuli tudósítója szerint **Törökországban remélik, hogy jugoszláv-török szövetség jön létre a két nemzet érdekeinek megvédésére.** Azokat a híreket, amelyek szerint a jugoszláv kormány arra törekszik, hogy amíg csak lehetséges, a jóviszonyt fenntartsa a tengelyhatalmakkal, Törökországban úgy magyarázzák, hogy **Jugoszlávia időt akar nyerni, hogy felkészülhessen.** Biztosra veszik, hogy Jugoszlávia akár megtartja a szerződést, akár nem, a tengellyel szemben tanúsított ellenállásában együttműködik Törökországgal, Görögországgal és Angliával.

Az angol Intelligence Service keze Jugoszláviában

Bukarestből jelentik: (MTI.) **A Porunca Vremii II. Péter** jugoszláv király trórualepését ünnepli. A román nép — úgy mond — élénk figyelemmel fogja kísérni az új király uralkodását és sikert kíván neki.

Bukarestből jelentik: (NTI.) Itteni jól értesült diplomáciai körökben érdeklődéssel fogadták a belgrádi eseményekkel kapcsolatos híreket. **Campbell** jugoszláviai angol nagykövet március 10-ike körül elvezetettnek tekintette Anglia játszmáját. Erre Athénbe rendelték, ahol hosszabb megbeszéléseket folytatott Edennel és **Dill** tábornokkal. A megbeszélésen

résztvettek az athéni amerikai nagykövetség tagjai is. **Campbell** jelentette, hogy a **jugoszlávok a tengelyhatalmakkal csatlakoznak.** **Eden** külügyminiszter és **Dill** tábornok arra az álláspontra helyezkedtek, hogy **ezt meg kell akadályozni.** Közvetlenül az angol nagykövet visszatérése után az angol Intelligence Service több tisztviselője Belgrádba utazott. Az egyiket Kairóból vezényelték át. **A brit titkos szolgálat működése csakhamar a politikai helyzet megváltoztatásához vezetett.**

(Tudósításunk folytatása a 2. oldalon)

Fogadalomtevés ünnepe

Irta: Dr. Paál Árpád

Ahogy e sorokat írjuk, még reggele van annak a napnak, amikor Nagyváradon két ünnepi szertartás is folyik le a magyar közigazgatásnak. Ugy Bihar megye, mint Nagyvárad város ezen a napon tartja a maga főispáni installációját, mely egyúttal a régi törvényhatósági bizottságok újra feltámasztásával is összefügg. A román uralom husz éve alatt úgy a megye, mint a város önkormányzati testületei szüneteltek. A mai napon ismét életre keltek ezek a történelmi gyökérzetű önkormányzatok, hogy egyúttal a központi kormányzatnak a megye és a város élére kirendelt képviselőit, a főispánokat is ünnepélyesen beiktassák. A helyi közönség önkormányzatának, s a központi kormányzat és a helyi közönség kapcsolódásának egybefonódó megjelenése táruul élénk ezeken a közigazgatási ünnepeken.

Aki főispánokat beiktatnak, azok megbecsült és szeretett egyéniségei a vármegyének és városnak. Családi hagyományaik is mélyen kötik őket ehhez a szülőföldhöz, s ami közéleti tevékenységet a magyarságot eddig kifejtettek, az is mind érdemszerzés volt, hogy a magyar uralom újrajöttekor vezéreink legyenek, illetve továbbra is vezéreink maradjanak. Installációjuk alkalmából nemcsak a magas méltóságuk iránti tiszteletadás nyilvánul meg, hanem a helyi közönség őszinte öröme és együttérzése is, hogy a központi kormány a maga képviselével ugyanazokat bízta meg, akiket mi is mindig a magunkénak tartottunk. A kormány bizalma tehát a közönség bizalmával egyesült az ő személyükben. Ez a körülmény egyértelmű a lelki találkozás jelentőségével, ami a közigazgatás ünnepeit igazán a helyi társadalom ünnepevé is avatja.

Ebben az ünnepi megjelenésben ragyog előttünk az a történelmi fordulat is, hogy a vármegye és város önkormányzatai ma ismét föltámadtak husz évi elnyomatás után. Ismét vármegyei és városi közgyűlések tanácskozhatnak és határozhatnak helyi közérdekeink védelméről, ápolásáról és továbbfejlesztéséről. A helyi közönségek ismét kezükbe vehetik a maguk ügyeit, s az otthon és a szülőföld szeretete ismét szőhöz juthat a közügyek intézésében. Hogy a közönség képviselői nem választás által, hanem kinevezés útján jutottak be ebbe az újraéledő önkormányzatba, azt a körülményekhez mért célszerűségi okok kívánták. Ez azonban semmitsem változtat azon a lényegen, hogy a helyi közönség képviselője együtt van és a közönség érdekében vállalja a munkát, vállalja a felelősséget, s vállalja a helyi és az országos kormányzati tényezők között az állandó közvetítést.

Az önkormányzatoknak ilyen újra-

Éledése határozott biztosíték arra nézve, hogy központosító irányzatú közigazgatástól nem kell félnünk, mint ahogyan félnünk kellett ettől az elmúlt húszéves román korszakban. A központosító irányzatú kormányzatnak, s esetleg hatóságos és gyors tevékenységű és lehet bizonyos hatalmi kérdésekben, de sohasem lehet a nép lelkében átértelt erejű és mély megalapozású. Enélkül pedig nem állhat elő olyan fejlődés, mely igazán szerves, tehát igazán tartós tudjon lenni. Amellett megvan az a nagy hátránya a központosító irányzatnak, hogy bármily jóakaratu is, mindig távolabb áll a helyi viszonyoktól, mint a helyi önkormányzat. Ennélfogva intézkedései többnyire nem találóak a helyzetekre, vagy késedelmesbben jönnek, minisem kellő időben hatni és segíteni tudnának.

Bizonyos dolog, hogy a technikai fejlődés forradalmi gyorsasága, az émiatt előállott aránytalanságok a népek és a néprétegek életlehetőségei között, s ismét az émiatt előállott társadalmi, gazdasági és nemzetközi válságok a közéletet mindenütt zavarossá tették. A közéleti zavar egyre szélesebb területen, sőt egyre mélyebben ráhat a magánéletre is. A közigazgatásnak pedig éppen a közéleti és magánéleti viszonyok találkozó pontján van a legtöbb dolga és a legtöbb eligazítani valója. Példárá az a mostani kialakulás, hogy az elsőrendű életszükséglet-cikkeket való ellátás gondja is mindinkább közigazgatási feladattá lett, s a társadalmi hátrányok leküzdése is a magános ember erőit meghaladja és egész tömegek kenyérgondja, ma már közigazgatási megoldásokat követel.

Ilyen okok miatt a régi közigazgatási rendszerek és módszerek is ma világszerte válságban vannak. De ez a válság is arra utal, hogy a vidéki közéletnek nem szabad tehetetlené válniok, hanem annál erősebben kell minden helyi szükségben összefogniok, minél erősebb válság terhelődik rájuk. Ebben a vaskényszerű helyzetben még világosabban előttünk állhat annak a szüksége, hogy a közigazgatás mai válságán csak a helyi önkormányzatok, minél tökéletesebb kifejlődése, s ezeknek az önkormányzatoknak az egymásra ható kölcsönössége segíthet. Ilyen távlatban megláthatjuk, hogy amikor ma itt Bihar megye és Nagyvárad területén az önkormányzat a maga újraéledése ünnepét üli, akkor nem is valami régi rendszernek a föltámadásával van dolgunk, hanem a régi magyar életösztön új jövőre irányulásával. Az új jövőre úgy a városokban, mint a vármegyékben az új feladatok egész sokaságával áll szemben, tömegek, népjóléti szükségleteivel, termelési és fogyasztási kérdések szövetségével, forgalmi lehetőségek fokozásának a követelményeivel, s ezekben elsősorban és legfőképpen mind-mind az önkormányzatoknak kell helytállaniok.

Bihar megye és Nagyvárad mai önkormányzati ünnepe tulajdonképpen ennek a helytállásnak a vállalása. Fogadalomtevés ünnepe, hogy a helyi közélet akarásait és erőit kiemeljük minden kicsinyességéből, minden szétválásból, minden hiúságergetésből. Fogadalomtevés ünnepe, hogy minden helyi akarást és erőt összefogunk, s így igyekezzünk magunkon segíteni, hogy a haza minden lája felé jó példát adjunk és így a hazán is segítsünk. A jó Isten is úgy fog nekünk segíteni.

Egyre nagyobb méreteket ölt a németüldözés Jugoszláviában

Tudósításunk eleje az 1. oldalon

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani iroda belgrádi tudósítójának jelentése szerint a kormánynak tegnapi felhívásával nem sikerült megnyugtanni a közvéleményt. A behívások és a mozgósítások hírei azt a benyomást keltik, hogy a kormány nem áll biztosan a helyén. Az albán, bolgár és magyar határon történt csapatösszevonások sem jelentenek megnyugtató körülményt a belső közvélemény és szomszédos országok számára. A vezérkar megkezdte hivatalainak kiürítését. A hadügyminisztérium környékén elégetett iratok foszlányait sodorja a szél.

Bécsből jelentik: (NTI) Grácba újabb vonatok érkeztek Jugoszláviából jövő menekültekkel. A menekültek kizárólagos tettek meg az utat. A németek üldözése — a menekültek elbeszélése szerint — mind nagyobb méreteket ölt. Cilliben a németek lakását kirabolták. Villachba érkezett menekültek szerint Laibachban tüntettek az angol konzulátus előtt és azt kiáltották: „Le Németországgal. A határra szerb gránicsárok és katonák érkeztek. A német barátságukról ismert vámőrszolgálatot váltották. Beliburg határállomásra, 160 német hivatali menekült érkezett. — Windischgrätzben a németeket súlyosan bántalmazták. Marburgban a németek házáat a szerbek felgyújtották.

A horvát szabadságharczalmat már nem lehet feltartóztatni.

Zágrábból jelentik: (NTI) Bepofassics spalatói püspök pásztorjegyében azt mondja, hogy az események Jugoszláviát és ezzel együtt Horvátországot is felcsodórlhatják a háborúba, bár ezt

senkisésem kívánhatja a horvátoktól.

Felszólította a híveket, imádkozzának hogy a háborús mozzanatok kerüljék el az országot és jöjjön vissza a világra a béke.

Angliának nincs oka ujjongásra! — írja egy angol lap.

Genfből jelentik: (MTI) A Daily Herald írja: — Most, hogy Jugoszláviát felbiztattuk, hogy utasítsa vissza Németországot — vessünk egy pillantást a térképre és látni fogjuk, hogy ez nem olyan háború amelyben véglegesen elintéztnek lehet tartani valamit. Jugoszláviát északtól délig Ausztria, Magyarország, Románia és Bulgária határolja. Elkéseredett küzdelem előtt állunk Délkelet-Európában. Nincs okunk ujjongásra.

Rómából jelenti az Uj Nemzedék: A Popolo di Aoma azt írja, hogy a jugoszláv közvélemény nagy részét a közvetlen tárgyalást a tengelyhatalmakkal, amelyekre azonban addig nem kerülhet sor, ameddig az albán határon jugoszláv csapatok táboroznak. A lap bukaresti tudósítója szerint a jugoszláviai Duna partján egy kilométer távolságban ágyúkat helyeztek el és nagyüremetű ágyúkat állítottak fel a Duna partján lévő dombokra. Verbász és Nagyikinda környékén csapatösszevonások történtek.

Szófiából jelentik: A bolgár határmenti hatóságok 12 horvát katonát fogadtak be, akik azért lépték át a határt, mert nincs kedvük a szerbeknél harcolni.

Mexikó és Peru is megkezdte a német és olasz hajók lefoglalását

Az Egyesült Államokban tizenkilenc francia hajót is őrizet alá helyeztek

Mexikóból jelentik: (NTI) Kedden délután mexikói katonaság szállta meg több német és olasz hajót azzal az indoklással, hogy meg akarják akadályozni a szándékos rombolást. A Tampico kikötőben lévő „Orinoco” német tehergőzöt is megszállták.

Limából jelentik (NTI): A perui hatóságok lefoglalták a német Lufthansa ületi vállalatának repülőgépeit és műhelyeit. A Lufthansa líjában repülőterét perui csapatok szállták meg. A perui hatóságok megszállták két német hajót is. Két német hajót a legénysége felgyújtotta.

A perui hatóságok a legénységet lefoglalták. Két német hajó kedden felszedte horgonyát és kifutott a nyílt tengerre.

Washingtonból jelentik (NTI): Kedden az Egyesült Államok hat kikötőjében őrizet alá vettek 19 francia hajót, köztük a „Normandie” oceanjárót.

Mexikóból jelentik (NTI): Costa Ricából érkező jelentés szerint ott lefoglalták az „Eisack” német és a „Pelah” olasz tehergőzöket 120 főnyi legénységét és közbiztonsági kihágás címén eljárást indítottak ellenük.

Német páncélos erők Észak-Afrikában elfoglaltak egy előretolt angol támaszpontot

Berlinből jelentik: (NTI) A véderő főparancsnoksága közli: Az afrikai német hadtest páncélos erői Észak-Afrikában a német és olasz légierő közreműködésével elfoglalta az ellenség egy előretolt támaszpontját Marsa Bré-

dát és egy kiépített hadállását. Földi harcban és légitámadásokkal megsemmisítettünk sok angol páncélos felérítő kocsit és egyéb gépjárművet. Az ellenség sietve visszavonult Aggedabiába. Saját veszteségeink csekélyek.

Gyümölcslákról

alma, körte 3—4 éves 1 drb 70—80 fillér,

szőlőoltvány

és Berlandieri 2 éves gyökeres vesszőkről kérjen árjegyzéket Szűcs telep, Biharoszeg., 17.

Trácia és Macedónia felszabadítását követeli a bolgár ifjúság.

Szófiából jelentik: (NTI) A királyi palota előtt nagy hazafias tüntetést rendezett a diákság. Az egyik tüntető felvonulás során, amelyet a bolgár katonaság tiszteletére rendeztek, hazafias dalok éneklése közben jártak végig az utcákat és röpiratokat osztottak szét. Élesen kikelték a szerbek elfoglaltsága, valamint a horvátok és a szlovének elnyomása ellen. Az ifjúság szavalókörosokban követelte Trácia és Macedónia felszabadítását amit az utca népe helyeselt.

Berlinből jelentik: (NTI) A Zeitungsdienst Graf Reisch belgrádi tudósítójának jelentése szerint Macsek zágrábi tárgyalásai a horvát nemzeti ellenzék képviselőivel kedvező mederben folynak. Jóllehet nincsenek hivatalos értesülések az eredményről, nem tartják kizártnak, hogy Macsek parasztpártja és az országban lévő igen számottevő nemzeti ellenzék között hamarosan létrejön a megegyezés, ami a horvátok egységét jelentené. Horvátországban egyre erősödik a szerbellenes hangulat. A belgrádi horvátok egyrésze Zágrábba utazott, mert biztonságáért nem vállaltak felelősséget. A Zágráb felé haladó vonatok annyira zsúfoltak, hogy igen sok horvát utas lemaradt róluk.

Temesvárról jelentik: (NTI) Jóllehet a jugoszláv hatóságok vasárnap óta Románia felé elzárták a határt és a menekültek elbeszélése szerint a rendes határőrség mellé katonaságot is vezényeltek a határokra; kedden ismét 100-nál több menekülő lépett különböző pontokon román területre.

Kusev bolgár miniszter látogatása Teleki miniszterelnöknel és a földművelésügyi miniszternel

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Kusev bolgár földművelésügyi miniszter kedden délben egy negyed egy órakor látogatást tett Teleki Pál gróf miniszterelnöknel, utána Bárdossy külügyminiszternel. Mindkét látogatás hosszabb ideig tartott. Felkeltőkor báró Bánffy Dániel m. kir. földművelésügyi miniszter viszonzta bolgár kartársá látogatását a Dunapalotában. Este a magyar földművelésügyi miniszter ünnepi vacsorát adott a bolgár földművelésügyi miniszter tiszteletére.

Nincs

petroleum,

vezettesse be a villanyt kedvező fizetési feltételek mellett.

Kovács Gyula

villany és rádiószereelő, Alapi u. 2.

Installáció az ősi vármegyeházán

Feledhetetlen ünnepség keretében iktatták be dr Cziffra Kálmán főispánt és a törvényhatósági bizottságot

Nagyvárad. Saját tud. Bihar vármegye törvényhatósági bizottsága, a felszabadult részekkel kiegészült vármegye törvényhatóságának megalakítására és dr. Cziffra Kálmán főispán beiktatására ma, szerdán délelőtt tartotta meg díszközgyűlését az ősi vármegyeház közgyűlési termében.

A megye alakuló közgyűlésére szinte teljes számban fölvonultak a törvényhatósági bizottsági tagok, a szomszéd törvényhatóságok képviselői, a hivatalos hatóságok reprezentánsai, valamint nagyszámu előkelőség, akik közül elsősorban Bonczos Miklós belügyi államtitkárt kell megemlítenünk.

Régen 9 órákor valamennyi hídfelvezet templomában ünnepi szentmise, illetőleg istentisztelet volt, ame-

lyen megjelentek a törvényhatósági bizottság tagjai és a hivatalos hatóságok képviselői.

A díszközgyűlés délelőtt 10 órákor vette kezdetét, amikor a zsufolásig tartó közgyűlési terembe dr. vitéz Nadányi János alispán, vezetésével bevonult a megye vezetősége. A közgyűlés résztvevői elmondották a magyar Hiszekegyet, majd az alispán emelkedett szólásra, meleg szeretettel üdvözölte a belügyminiszter képviselőjében megjelent Bonczos Miklós államtitkárt, a többi hivatalos előkelőségeket, a társ törvényhatóságok képviselőit és a törvényhatósági bizottság tagjait. Az alispán ezután megnyitották nyilvánította a közgyűlést.

A főispán beiktatásának hagyományos szertartása következett. Nadányi alispán kérésére Des Echerolles Gilbert földbirtokos, Balázsházy István nyugalmazott főispán, Brösztel Lajos apát-kanonok, Vaday Béla élesdi református esperes és K. Balogh Ferenc kispáza személyeiből megalakított bizottság átvonult a kisgyűlésterembe dr. Cziffra Kálmán főispán meghívására. Az alispán a közgyűlést a főispán megérkezéséig fölfüggesztette.

Néhány perc múlva újra megnyitották a közgyűlést és a kisgyűlésterem szárnyas ajtaján a bizottság tagjainak kíséretében belépett dr. Cziffra Kálmán főispán. Szünni nem akaró eljénzés és taps fogadta a belépő főispánt, akit Nadányi alispán rövid beszédben üdvözölt.

Főispáni székében, melyet a nagy elődök méltó utódjaként foglal el Méltóságod — mondotta az alispán — nemcsak a kormány, de a vármegye

minden rendű és rangu lakosa bizalma le:eteményesének érezze magát. Működésére a Gondviselés áldását kérem és felkérem, hogy az elnöki székét elfoglalva, beiktató beszédét elmondani méltóztassék.

Dr. Osvald János főjegyző a vármegye tisztviselőinek nevében üdvözölte ezután a főispánt.

— Ez a vármegyei tisztviselőkar — mondotta a főjegyző — a közfeladat megoldását mindenkor összhangba tudta hozni a megértő, méltányos és segítő népi közigazgatással, ennek a tisztviselőkarnek a hagyományokhoz igazodó, de keresztényi és népi tartalommal telített munkáját ajánlom fel Méltóságodnak. — Itt általános eljénzés szakitotta meg a főjegyző köszöntését, aki beszédét így folytatta:

— A vármegye tisztviselőkarának nevében őszinte szívvel kérem az Uristent, adjon Méltóságodnak erőt és egészséget, hogy valóra válthassa mindazokat, amelyek beteljesedése meghozza mindnyájunk hő vágyát: egész Bihar vármegyét és Szent István birodalmát.

A főjegyző üdvözölő szavai után mondotta el általános érdeklődéssel várt székfoglaló beszédét dr. Cziffra Kálmán Bihar vármegye főispánja.

„Teljes értékű állampolgár az, aki a szentistváni államiság gondolatát magáévé teszi”

— Az alispán beszéde —

Mielőtt a tárgysorozatra tért volna Nadányi alispán, mélységes hálával fordult a Magasságos Isten felé, akinek kegyelméből az ezeréves haza egy újabb nagy, értékes darabja került vissza a Magyar Szent Korona joghatósága alá.

— Hálás szívvel fordulunk Feléje, — mondotta, — hogy megengedte érnünk azt, hogy a sokat szenvedett Biharmegyének százszázai az immár szabaddá lett szabad bihari földön egyesülhettek és hogy a mai díszes közgyűlésünket az ismét magyarrá lett Nagyváradon, az ősi, sok vihart és szenvedést látott székházunkban tarthatjuk meg. Köszönjük a Gondviselésnek, hogy egy olyan férfiút állított élünkre a Főméltóságú Kormányzó ur személyében, aki az erődrendszerekkel és szuronyok millióival örzött elrabolt országrészeinknek ismét egy hatalmas karját szerezte vissza vér nélkül, — s örömmel gondolunk a magyar mult, jelen és jövőre zálogára, a magyar hadseregére.

A kormány vezetőinek munkásságát méltatta ezután dr. vitéz Nadányi János alispán, majd áttért arra, hogy a jogaitól megfosztott magyar nép az igazságba vetett rendíthetetlen hittel tudott túrni és várni a sorsdöntő pillanatokra.

— Nekem is, mint a törvényhatóság első tisztviselőjének, mindenekelőtt legelső kötelességem, hogy ezt a magyar népet minden intézkedéssel erősítsem. Minden elem kerülő ügyben a közérdeket fogom nézni és bárkinek a magánérdekét csak akkor veszem figyelembe, ha az a közérdekkel nem ellenkezik.

— Keresztény nemzeti alapon áll, ez nálam nem politika, mert mint tisztviselő nem politizálok, az hivatás nálam. Nem jelent üldözést és megaláztatást senki iránt, de jelent azt, hogy minden erőmmel és befolyásommal rajta leszek, hogy vármegyénkben minden a keresztény erkölcs elvei szerint történjék és bár szegényt, gazdagot, magyart és román egyaránt testvérnek tekintek és mindenkinek egyenlő mértékkel segítszem mérni, azért teljes értékű állampolgárnak csak azt tartom, aki

a szentistváni magyar államiság gondolatát, maradéktalanul, hátsó gondolat nélkül magáévé teszi.

— Kérem a csonka vármegye és a felszabadult részek bizottsági tagjait is, hogy bizalmukkal a jövőben is ajándékozzanak meg, — fejezte be beszédét dr. vitéz Nadányi János alispán.

Kimondják a törvényhatósági bizottság megalakulását

Dr. Osvald János vármegyei főjegyző ismertette a belügyminiszter, valamint a különböző törvényhatóságok távirati jókívánságait. A törvényhatósági bizottsági tagok kinevezéséről szóló leiratot is a főjegyző ismertette s egyben felolvasta a teljes bizottság névsorát.

A közgyűlés ekkor határozatilag kimondta a törvényhatósági bizottság megalakulását. Nadányi alispán meghatott szavakkal mondotta a határozat kimondása után, hogy a vármegye 21 éven át csak imáiban gondolhatott ennek a pillanatnak a megvalósulására. Kimondta az alispán, hogy ezzel hivatalosan is újra egybeolvadt a vármegye két része.

Beiktatják dr. Cziffra Kálmán főispánt

A főjegyző ezután dr. Molnár István volt főispán fölmentéséről szóló miniszteri leiratot olvasta fel.

Miskolczy István országgyűlési képviselő emelkedett szólásra és emlékeztetett a 20 év előtti utolsó nagyváradai megyegyűlésre, mikor karvaly-orru idegenek nevétek ki az elnöki székből a magyar hagyományokat. Azóta újraépült a nemzeti érzésű vármegye, s ebben kiváló érdemeket szerzett Molnár Imre, a volt főispán. A mai ünnepen már ismét a nemzeti hagyományok szelleme uralkodik, s annál meghatottabban gondolunk az egykori trianoni megye vezetőjére.

A felszólalás után még Nadányi alispán mondott méltató szavakat Molnár Imre érdemeiről. Aztán a közgyűlés lelkes tapsolás között kimondotta, hogy háláját és elismerését fejezi ki a volt főispán önzetlen, eredményes munkájáért.

A főispán székfoglaló beszéde

Régi igazság, hogy a nyelv a szív bőségéből: „ex abundantia cordis” beszél. Most, amikor Bihar vármegyének két egymástól erőszakkal elszakított része ismét testvéri ölelésben egyesül, amikor a vármegye ősi székházának annyi nemes emléktől megszentelt falai között ujongó öröm üli meg lelünk: töltheti-e be szívünket más érzés, telülhat-e nyelvünkre más szó mint a hála érzete.

a háláé a felettünk örökös gondviselés, az Egek Urával szemben, akinek mérhetetlen kegyelme megengedte el-énnünk vágyaink valóra válását, nemzetünknek egy hosszú sötét éjjelből derűs hajnalra ébredését,

a háláé, minden magyarnak legszeretőbb, leggondosabb atyjával a Kormányzó Ur főméltóságával szemben, akinek istenadta bölcsessége, küldetés-szerű államvezetői megfontolt irányítása látogó mély szakadékok között is helyes uton tartotta és vezette országunkat.

a háláé azon kormányférfiakkal

szemben, akiknek fáradhatatlan munkásság és kiváló államférfiu érzéke hatalmas szövetségek támogatásának megszerzése és minden irányban tekintélyt parancsoló erős hadseregnek megteremtése által szerezte meg az előfeltételeit annak, hogy igazságonk diadalra juthasson,

a háláé a trianoni leomlott határon belül és kívül élő derék testvéreinkkel szemben, akiknek egyik oldalon lankadást, csüggedést nem ismerő, lelkes, céltudatos fáradozása, a másik oldalon minden akadállyal és veszéllyel dacoló gerincessege, sok kockázatot vállaló lángoló hazafias példája tartotta meg huszonkét év megpróbáltatása között a magyart — magyarnak és e területet Szent István koronája gyöngyével!

Azonban az öröm és boldogság, amelyben ekként részesültünk, a hálán felül egyébre is kötelez! Kötelez mindenekelőtt arra, hogy méltókká tegyük magunkat, hogy érdemesekké legyünk ez öröme.

A vezető osztályoknak példát kell mutatniok

Beszéde további során a főispán utalt arra, hogy a mai korszak „bellum omnium contra omnes” (mindenki harca mindenki ellen) állapotát mutatja. Ebben a helyzetben nagy feladatok várnak a földrajzilag olyan fontos Dunavölgyben a magyarságra. Ezek a feladatok a nemzet minden fiától, az állam minden polgárától lemondást, áldozatot, nélkülözést, az egyéni érdekeknek a Lözösség egyetemes érdekei alá való rendelkezést kívánják meg!

— E téren is — mondotta a főispán — a példa vonz; a vezető osztályok kötelessége, hogy előljárjanak a jó példával.

hogy megvalósítsák a szociális igazság követelményeit, a jogok és kötelességek egyensúlyát, hogy elfogadják és kövessék azt az elve, hogy több jog, nagyobb jólét többre kötelez, hogy aki társadalmi helyzeténél fogva több előnyt élvez, teljesítsen több kötelességet is! (Tapsolás.)

— A vezető osztályok hivatása,

hogy a példa nyújtásával megteremt- sük azt az egységes nemzeti öntudatosságot, amelynek a legszélesebb néprétegekben való meggyökeresedése által ezek jözan, higgadt ítélőképesseg- gel szemléllhessék és mérlegetjék a rohanó eseményeket, felismerjék a nemzet igaz érdekeit, hogy a nemzet egyeteme az olcsó demagógia ék- verésétől és befolyásától mentesen, egységes, elszánt akarattal szállhason síkra fennmaradásáért, életéért és boldogulásáért.

— A nemzetnevelésnek e munkájában régi hagyományokon alapuló jelentős szerep jut a törvényhatósági önkormányzati szervezeteknek.

— Ezen szervek legmagasabbja, a vármegye törvényhatósági bizottsága ma fényes díszrel üli meg földrajzi, igazgatási és lelki egyesülésének öröm-ünnepét.

— Ugy gondolom — folytatta a főispán, — hogy a keleténél többet és nem mindig szerencsés beállításban emlegetik azt, hogy a trianoni hatá-

ron belül és kívül nem minden kérdésben egységes a közfelfogás. Megengedem, hogy a teljesen különböző életfeltételek között lefolyt két évtized nyomát hagyott maga után, aminek következtében nem lényegbe-vágó dolgokban felfogásbeli különbségek állottak elő, de meggyőződés szerint előnyt is jelenthetnek kedvező kölcsönhatás esetén a különbségek, csak mindenkinek ügyelni kell arra, hogy addig is, míg a különbségek végleg eltűnnek, azok ellentété soha ne szélesbedjenek.

— Egy példa teljesen meg fogja világítani ezt a kérdést. A trianoni határokon élő lakosság irányítója, szemléltetője vagy részese volt már évek óta az intézményes állami szociális gondoskodás olyan jelenségeinek, amelyek az idegen uralom alatt élők számára még szokatlanok voltak, ugyanakkor az idegen uralom alatt élő lakosság körében a társ-

dalmi válaszfalaknak az általános gazdasági leromlás következtében való leomlása, a fennmaradásért együtt folytatott közös küzdelem a különböző osztályok között

olyan közeledést, olyan testvéri viszonyt formált ki, amely mellett a felszabadult területen a társadalmi tekintély fokmérője nem a születés, nem a vagyon, hanem tisztán csak az egyetemes magyar érdekek áldozatos védelmében szerzett érdemek nagysága volt,

ami talán a trianoni országban nem volt ilyen fokban ismert dolog. De, ha most arra gondolunk, hogy e két jelenségnek egymásra gyakorolt termékenyítő hatása csak jó eredményt szülhet, akkor nyugodtan állapíthatjuk meg, hogy a közös érdekében fognak érvényesülni még a látszólagos felfogásbeli különbségek is! (Nagy taps.)

nosságot kell Romániával szemben követni.

Dr. Schriffert Béla apostoli kormányzó helynök távollétében Greinszky Antal káptalani nagyprépost üdvözölte még Cziffra Kálmán főispánt. Kiemelte róla hitbuzgóságát és a magyar nemzet ügyében való szilárd bizalmát, mellyel annyiszor volt vizsgálására a nehéz napokban a csüggőknek. Fölajánlotta a katolikus egyház részéről a legteljesebb támogatást.

A főispán köszönő szavakat mondott az üdvözlésekért. Együttal még hangzott, hogy a megye volt két része között jövőben semmi választóvonal nem lehet, s csak az lehet közöttünk a megkülönböztetés, hogy ki tesz többet és önzetlenebbül a hazáért. Ezekután a közgyűlés egyhangulag elhatározta, hogy a történelmi jelentőségű ülésről üdvözlőtáviratot küldenek a Kormány-

zának, Teleki Pál miniszterelnöknek és Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszternek. Fölcsendült a Himnusz s a közgyűlés ünnepi része befejeződött. Ismét fölfüggesztették a közgyűlést, majd titkos szavazással megválasztották a kisgyűlés 16 rendes és 16 pótagját, valamint a közigazgatási bizottság tíz tagját.

A közgyűlést ezután berekesztették.

A rendezőség röpcédulákon közölte a megyegyűlés résztvevőivel, hogy a hagyományos közebed a komoly időkre való tekintettel elmarad. A főispán minden formáság mellőzésével az Újságról Otthonban ebédelt a résztvevők jelentkező csoportjával. Az ebédet Bonczos államtitkár is megjelent ebéd után repülőgépen visszautazott a fővárosba. Sürgős elfoglaltsága miatt a délutáni városi alakuló közgyűlésen már nem vehetett részt.

A pártellentétek föloldása és a nemzetiségi kérdés

A főispán ezután a gróf Teleki Pál kormányprogramjához való ragaszkodásáról szólott, de egyúttal hangzott, hogy amikor a lét és nemlét kérdései forognak kockán, akkor a nemzetépítés feladatainak teljesítésénél párt- és osztálykülönbség nélkül kell találkoznunk mindazoknak, akik a tiszta erkölcs alapjain nyugvó egy egységes erős magyar nemzeti társadalom kialakítását célul tűzték ki maguk elé.

— Csak néhány szóval kell megemlékezni. — mondotta a főispán — e vármegyének nem magyar ajkú lakosaihoz való viszonyokról. — Néhány szóval, de nem azért, mintha nem tartanám e kérdést az összes problémák között egyik legfontosabbnak, hanem abból az egyszerű okból, mert ezt a kérdést a legilletékesebb tényező: kormányunk illusztris elnöke csak egy héttel ezelőtt Szatmáron klasszikus, félreérthetetlen, mindenkinek irányt szabó kijelentésével világította meg. Ugyanő mondta a nemzetiségi kérdés megoldásaként egy nemrég elhangzott beszédében, hogy „szeressed a másikat és nézzed, hogyan jussál közelebb a szívéhez.” Személyes tapasztalataim alapján remélem, hogy egy a faji különbségeket ki nem élező, sőt tekintetbe nem vevő, becsületes közigazgatás, a kulturális és gazdasági segítségnek, a szociális gondoskodásnak más ajkú testvéreinkre való kiterjesztése, alkalmas lesz a már eddig is örvendetesen észlelhető harmóniát öregbíteni és meggyőzni őket arról, hogy jogos érdekeiknek védelmét és boldogulásuk feltételeit a szentistváni birodalomban jobban találhatják meg, mint bárhol a világon.

Bizalom a megyei tisztikar iránt, üdvözlés a vendégeknek

A főispán ezután „a munkatárs bizalmával és erős vonzalmával” köszöntötte a vármegye alispánját és tisztikarát. Kérte, hogy működésükbe minél több szívet és szeretetet vigyenek be.

Üdvözölte a vendégeket s meghatóltan köszöntötte különösen Beőhly László nyugalmazott minisztert, ki negyven évvel ezelőtti főispánsága idején a mai főispánt közigazgatási gyakoronokká kinevezte.

A székhelyi beszédnek következő volt a befejezése:

— A Kormányzó Ur Ófömméltóságának kegye és az általam teljes meggyőződéssel követelt kormány bizalma arra a feladatra szemelt ki, hogy

a reám ruházott széleskörű hatalommal élve részese lehessen a beszédem első részében vázolt hazafias munkának. E ragyogó kegyet és bizalmat benső éltető meleggel telíti az Önök barátsága és a velem való együttműködésre irányuló készsége és ha arra gondolok, hogy e törvényhatósági bizottság összetétele, a kormányzó bölcsessége folytán olyan, hogy abban képviselthez, szóhoz jut a vármegyének minden rendű és rangú lakosával szemben, aki szellemi vagy fizikai téren teljesített munkásságával hasznos tagja a magyar közösségnek, — akkor azt kell remélnem, hogy a vármegye egész lakosságával bizalmas kapcsolatban és teljes összhangban fogjuk közös feladatainkat elvégezni.

— Az Önökkel együtt elvégzendő munkánk tömege oly nagy, hogy meg sem kísérelm elsorolni azt, hogy vármegyénk felvirágoztatása, gazdasági és kulturális jogos igényeinek kielégítése a közlekedési viszonyok megjavítása terén hol és milyen mérvben kívánunk a vármegye érdekében tevékenykedni, csak általánosságban kívánom, ihlessen meg mindannyiunkat ez ősi vármegye nemes hagyományai, merítsünk lelkesedést és erőt a hazafiai kötelességteljesítésnek, a nemzeti eszmének e falak között megörökített és a vértanúságig is hű fáklyahordozóinak ragyogó példájából, hogy egymással nemes versenyre kelve, erőink teljes megfeszítésével dolgozzunk vármegyénk javára, nemzetünk holdog jövődjének elérésére!

Kitörő lelkesedéssel fogadta a közgyűlés a főispán beiktató beszédét.

Markovits Manó nyug. főispán a visszacsatolt biharmegyei területek közönsége nevében köszöntötte a főispánt, kiemelve a vármegye nemes hagyományainak kötelező erejét mindnyájunkra nézve. Dr. Miskolczi Pál berettyóújfalui kir. közjegyző, a volt Csonka Bihar nevében mondott köszöntőt, melynek során hangzott, hogy a vármegye hagyományai az elmúlt husz év a'att is továbbfejlesztettek, s az új világkörülmények között olyan újabb igazodások felé haladtak, melyek a nemzet érdekében szükségesek voltak. Nem a különböző korszakok szerint kell mérni a politikai következetességet, hanem abban kell következtetnünk lenni, hogy mindig a nemzet érdekének megfelelően cselekdjünk. A szónok még arra is utalt, hogy a nemzetiségi kérdésben a szigorú viszo-

Dr. Hlatky Endre városi főispán beiktatása

A városi törvényhatósági bizottság ünnepes alakulógyűlése

Nagyvárad. Saját tud. Nagyvárad város főispánját, dr. Hlatky Endrét szerdán délután 5 órakor iktatták be a főispáni székbe és ugyanekkor zajlott le a városi törvényhatósági bizottság alakuló gyűlése is, a vármegyei beiktatáshoz hasonló, díszes külsőségek között.

A városi törvényhatósági bizottság

tagjai ma délelőtt a megyei bizottsági tagokkal együtt vettek részt az ünnepi szentmisén, illetve istentiszteleten.

Miután az alakuló gyűlés és az installáció délután 5 órakor kezdődött meg a városháza dísztermében, amelyet erre az alkalomra külön felszítottak, részletes beszámolót csak holnapi számunkban közölhetünk.

Nagyarányu birói kinevezések és áthelyezések

(Folytatás.)

Dr. Karda István csikszeredai ügyvédet a csikszeredai királyi törvényszékhez bírónak, dr. Nyágyuly Béla kézdivásárhelyi ügyvédet a kézdivásárhelyi királyi járásbíróhoz járásbíróvá, dr. Veress Sándor csikszeredai ügyvédet a sepsiszentgyörgyi királyi ügyészséghez ügyésszé, dr. Albert Lőrinc bölöni ügyvédet a sepsiszentgyörgyi királyi törvényszékhez bírónak, dr. Lőrinczy István nagyajtai ügyvédet a marosvásárhelyi királyi törvényszékhez bírónak, dr. Nánassy János marosvásárhelyi ügyvédet a marosvásárhelyi királyi törvényszékhez bírónak kihelyezte. Az igazságügyminiszter dr. Molnár Géza pestvidéki királyi törvényszéki bírót a marosvásárhelyi királyi ítélőtáblához elnöki titkárrá nevezte ki. Az igazságügyminiszter dr. Kőlcösy Gyula vásárosnaményi királyi járásbírói elnököt a csikszeredai és dr. Soós Albert feledi királyi járásbírói elnököt a marosvásárhelyi királyi járásbírói elnöki állására saját kérelmükre áthelyezte. Az igazságügyminiszter dr. Görömbly Zoltán devecseri királyi járásbírói a marosvásárhelyi királyi törvényszékhez, dr. Horváth-Gaudi István hódmezővásárhelyi királyi járásbírói a marosvásárhelyi királyi járásbíróihoz, dr. Szabó Mihály lengyeltéti királyi járásbírói a sepsiszentgyörgyi királyi törvényszékhez, dr. Érsek Lajos érsekújvári királyi törvényszéki bírót a marosvásárhelyi királyi járásbíróihoz, dr. Szabó Zoltán berettyóújfalui királyi járásbírói a csikszeredai törvényszékhez és dr. Rákosi Árpád mezőcsáti királyi járásbírói a sepsiszentgyörgyi királyi törvényszékhez

saját kérelmükre áthelyezte. Dr. Székely Eduard volt szatmárnémeti-i törvényszéki bírót a III. fizetési csoport jellegének egyidejű adományozása mellett a szatmárnémeti-i királyi törvényszékhez tanácselnökké, dr. Erdősi Elemér volt kápolnokmonostori járásbírói a érmihályfalvai kir. járásbírói elnökévé, dr. Déry Pál volt szatmárnémeti-i törvényszéki bírót a szatmárnémeti-i kir. törvényszékhez tanácselnökké, dr. Piller György volt máramarosszigeti törvényszéki bírót a máramarosszigeti, dr. Sági Mihály kecskeméti kir. törvényszéki bírót a zilahi kir. törvényszékhez tanácselnökké; dr. Bóka Papp Ernő miskolci kir. törvényszéki bírót a nagyszalontai kir. járásbírói és dr. Baklay Miklós debreceni kir. ügyészt a máramarosszigeti kir. ügyészség elnökévé, dr. Reményi Emil miskolci kir. törvényszéki bírót a nagykarolyi kir. járásbírói elnökévé, dr. Farkas Aladár nyiregyháza kir. törvényszéki bírót a nagybányai járásbírói elnökévé, dr. Vitéz Molnár Kálmán gyomai kir. járásbírói az élesdi kir. járásbírói elnökévé, dr. Gulácsy Sándor székelyhídi ügyvédet a székelyhídi királyi járásbírói elnökévé, dr. Gergely László avasfelsőfalui ügyvédet a nagysomkúti kir. járásbírói elnökévé, dr. Megyery Lajos avasfelsőfalui ügyvédet a szinerváraljai és dr. Ajtay Ferenc szilágysomlyói ügyvédet a szilágysomlyói kir. járásbírói elnökévé nevezték ki.

(Folytatása következik.)

Bejelentés alá esnek az orvosi és gyógyszerész oklevéllel rendelkezők

Április 15-ig a belügyminiszteriumba kell juttatni a bejelentési ivateket

Budapestről jelentik: (MTI) A belügyminiszter rendeletet adott ki, hogy egyszeri ellenőrző bejelentés kötelezettség alá sikk minden magyar honos férfi és nő, aki hazai vagy külföldi orvosi vagy gyógyszerész oklevéllel rendelkezik és hetvenedik életévét 1941. január elsején még nem töltötte be. A bejelentést az április 10-iki állapotnak megfelelően kell végezni és az ivateket a csatolt válaszborték felhasználásával április 15-éig kell a belügyminiszteriumba beküldeni.

A nép, a család és a magyar fajta védelme

Befejeződött a belügyminiszterium családvédelmi intézkedése

Budapestről jelentik: (MTI) Kedden este bezárult a belügyminiszteriumban rendezett nép és családvédelmi értekezlet. A magyar szociálpolitikai munkát előkészítő értekezletet Bonczos államtitkár beszéde rekesztette be. Zárcbeszédében kifejtette, hogy a törvényhatóságok, melyek valamikor a honvédelem majd az alkotmányvédelem feladatát látták el, most az új idők követelményeinek megfelelően a nép, a család és a magyar fajta védelmének feladatát kell hogy vállalják.

Tavaszi női és férfi divatszövegekben, selymekben óriási választék.
Legszolidabb árak.
Leitner Márton és fiai
Nagyvárad, Hlatky E. u. 5.

Kazánfűtő és Gépkezelői Vizsgák-ra

jelentkezni lehet a Gépipari Középiscola igazgatósági irodájában, Schlauch tér 26. szám alatt. A vizsgára jelentkezők bemutatni kötelesek: 1. keresztlevelet, 2. erkölcsi bizonyítványt, 3. legkevesebb hat havi gyakorlatot igazoló bizonyítványt, amelyet az illető község előjárósága is láttamozni köteles.

Biharszentandrás község előjárósága
615—1941. sz.

Versenyfárgyalási hirdetmény

Biharszentandrás község előjárósága Biharszentandrás községben 14. 15/1. és 15/2. hrzi sz. a. foglalt ingatlanra és raita épült épületekkel, amelyek üzletül és lakásul szolgálnak, három évi időtámarra községi kocsmá részére bérbe adja.

Felhívja ezért mindazon érdekelteket, hogy az 1941. év április hó 10-én délután 3 órakor Biharszentandrás községében megtartandó versenyfárgyalásra jelenjenek meg.

Biharszentandrás 1941. március 31.

Límánvi Gyula
k. jz.

Kisvaszi Tivadár
k. bír.

Jugoszlávia egyre közelebb sodródik a háborúhoz

Eden és Dill belgrádi tartózkodása elmérgesítette a helyzetet. — A német követ elutazása súlyos válságra mutat

Belgrádból jelentik (Német Távíráti Iroda): Belgrádban az izgalom és a háborus hangulat továbbfokozódik. Nincs szó háborus telkesedésről, hanem egyre nagyobb bizonyosságról, hogy az ország besodródik a háborúba. Kedden délelőtt megkezdtek a minisztériumokban a csomagolást. A kormány természetesen csak akkor hagyja el Belgrádot, ha az ellenségeskedés kitör. A jugoszláv kormány mindenütt teljes szigorral kíván eljárni. A mozgósítás gyors ütemben folyik tovább. Kedden több magán-telefont is kikapcsoltak.

Berlinből jelentik (MTI): Berlini politikai körökben megállapítják, hogy a jugoszláv helyzet óráról-órára súlyosbodik. A helyzetet enyhíteni gyekvő jugoszláv jelentésekkel teljesen ellentétben állanak a tények. A Wilhelmstrassen kijelentették, hogy a jugoszláviai németellenes irányzat továbbra is fokozódik és már olyan méreteket öltött, hogy nem

is lehet politikai megítélés alá venni. A Wilhelmstrasse megítélése szerint Eden angol külügyminiszter és Dill vezérkari főnök belgrádi tartózkodása, amit belgrádi illetékes körökben cáfolni igyekeznek, lényegesen elmérgesíti a helyzetet. Ilyen körülmények között német politikai körökben valószínűnek tartják, hogy a német sajtó hamarosan felhagyja eddigi tartózkodásával és megfelelő módon foglalkozik a jugoszláv eseményekkel. Lehetséges, hogy a német kormány hivatalos állásfoglalása is rövidesen nyilvánosságra kerül. Német illetékes helyen hangoztatják, hogy a belgrádi német követ jelentésére utazott Berlinbe és elutazása nem jelenti a diplomáciai kapcsolatok megszakítását, mert a német ügyvivő továbbra is összeköttetésben van a jugoszláv kormánnyal. Természetesen az a tény, hogy a német követ elhagyta Belgrádot, igen komoly válságra mutat.

A politikai helyzetet meglehetősen sötétnek ítélik meg. Kedden három bánt menesztettek: a dunai, a vrbánszai és a moravai bánt. Az új dunai bánt Vlaskabin Milován dr., volt belügyminiszterehelyettes, az új vrbánszai bánt Stojanovics Nikola lett. A moravai bánt még nem nevezték ki. Politikai körökben híre jár, hogy Szimovics miniszterelnök és Ninesics külügyminiszter rövidesen Rómába utazik.

Bizosat efelől azonban még nem lehet tudni.

Newyorkból jelentik (NTI): A Newyork Times belgrádi tudósítója Bitoljából küldött hosszú jelentésében azt állítja, hogy a görögök az Ochrida tótól egészen az Adriáig nagy támadásra készülnek. A brit haderők nagy csoportban érkeznek.

Jugoszlávia is jelentős hadsereget vont össze. A jugoszláv haderők gyakorlatilag már haditevékenységet fejtenek ki.

A fiatal jugoszláv tiszték között nincs kétség abban a tekintetben, hogy felépnek Olaszország ellen. A támadás időpontja Belgrádtól függ. Több görög tiszt máris Jugoszláviában van összekötő minőségben. A görög-jugoszláv határon az lap tudósítója maga is találkozott egy angol tábornokkal, aki szemlét tartott.

Rómából jelentik (NTI): A római jugoszláv követséget tekintélyes olasz katonai erők védik.

Angol kézre juttatja a volt minisztereket a jugoszláv kormány

Rómából jelentik (MTI): Illetékes olasz politikai körökben délelben a következő nyilatkozatot tették a jugoszláviai helyzettel kapcsolatban:

— A kezden ényezés a helyzet fejlődésével kapcsolatban jugoszláv részről indult ki. Tehát a helyzet tisztázásának is onnan kell bekövetkeznie. Az olasz kolónia tagjai ellen sajnálatos incidensek történtek. Ezek ellen a belgrádi olasz követ minden esetben tiltakozott. Általános tiltakozás nem történt.

Bukarestből jelentik (Stefani): Hír szerint Cvetkovics és Cincár-Markovics, akik jelenleg őrizet alatt állnak Belgrádban, néhány napon belül elhagyják Jugoszláviát és Görögországba mennek. Belgrádi értesülés szerint a volt miniszterek nem kérték, hogy elhagyhassák Jugoszláviát és tulajdonképpen

a jugoszláv kormány száműzi őket, de csak a görög határt nyitják meg előttük. Ilyenformán mint már több más jugoszláviai politikussal is megesett, Anglia kezére kerülnek.

Egyébként valószínű, hogy hasonló sors vár Koszics és Stojanovics tábornokokra, akiket nyugdíjaztak és őrizetben tartanak.

Gyorsírást, gépirást

Szabó Ferenc
okl. írásszaktanítónál tanulhat
Kossuth L. u. 11. II. em.

A horvát nép most saját jövődő sorsáról dönt

A zágrábi báni palotában kedden megbeszélések kezdődtek, melyen a horvát bánon kívül résztvett Macsek, a horvát parasztpárt elnöke, Kossutics, a horvát parasztpárt alelnöke és a Zágrábban tartózkodó három horvát miniszter. Kossutics beszámolt a belgrádi helyzetről és a megbeszélésekről, amelyeket, mint Macsek megbízottja, hétfőn folytatott Belgrádban a kormány képviselőivel. A tanácskozások este fél 8 óráig tartottak. A megbeszéléseken nem döntöttek arról a kérdéssel, hogy Macsek belép-e a kormányba. Ez a kérdés, amint a párt körében hangoztatják, csak alapos megfontolás után dölhet el. A horvát közvélemény, akárcsak politi-

kai vezetői, tisztában van azzal, hogy a horvát nép jövődő sorsáról is döntenek, amikor elhatározzák, hogy Macsek résztvesz a mostani belgrádi kormányban.

Erthető tehát, hogy a horvátok a dolgok alakulását a legnagyobb figyelemmel kísérik, amellyel a legteljesebb fegyelmzettiséget tanusítják. A németellenes részről állandóan terjesztett híresztelések nem jártak a kívánt eredménnyel. A hétfőn reggel ismét megnyílt zágrábi egyetemen a legkisebb összefűzés sem történt. A németek az ország keleti részéből, sőt Szlovéniából is egyre nagyobb számban mennek Horvátországba, ahol biztonságban érzik magukat.

Letartóztatták a jugoszláviai német népcsoport több vezetőjét

Klagenfurtból jelentik (Német Távíráti Iroda): Kedden újabb német menekült csoport érkezett Jugoszláviából Villachba. A menekültek Laimbach környékéről jöttek és elmondták, hogy a sváb-német kulturszövetség négy tagját a jugoszláv hatóságok letartóztatták.

Triesztből jelentik (Stefani): Már kedden délelőtt sok jugoszláviai olasz érkezett Triesztbe. Kedden délután Fiume irányából két különvonat jött 600 jugoszláviai olasz állampolgárral. Estére a jugoszláviai olasz kolóna valamennyi tagja Olaszországba érkezett, a belgrádi olasz követ és családja, valamint a követség személyzete kivételével. Sarajevó irányából is több száz olasz menekült érkezett.

A német estilapok továbbra is első oldalon foglalkoznak a jugoszláviai eseményekkel. A Lokalanzeiger megállapítja, hogy nő a szerbiai terror és gyújtogató bandák járnak. A Nuchtagabe szerint üldözik a németeket. A lap ezután kiemeli, hogy a belgrádi hatóságok kijelentéseivel ellentétben minden ok nélkül letartóztat-

tak sok németet. A menekültek özönlése tovább tart. A helyzet kiéleződött, a németek üldözése már módszeresen történik.

Berlinből jelentik a NTI: A Wilhelmstrassen megerősítették annak hírét, hogy Jugoszláviában a német népcsoport több vezetőjét letartóztatták.

Szófiából jelentik (NTI): Az ankarai rádió közli, hogy belgrádi távirat szerint a belgrádi angol követ kívánságára valamennyi jugoszláviai angol asszony elutazott Belgrádból Istanbulba.

A jugoszláv haderők gyakorlatilag már haditevékenységet fejtenek ki

Berlinből jelentik (MTI): Német politikai körökben abból a tényből, hogy a belgrádi rádió több ízben felhívta a lakosságot a légítámadások esetén követendő magatartásra, arra következtetnek, hogy a jugoszláv kormány nem számít a helyzet békés kiújulására.

Belgrádból jelentik (Bud. Tud.):

Belvárosi mozgóban
Csőtörtőkötől a

Nyugati győzelem

első világtörténelem

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuthu. 1
MA Budapestel egyidejűleg MA

Elkésett levél

Szörényi Éva, Uray Tivadar,
Felek S. Maklár Z.

A legnagyobb kiállítású, legdrágább magyar
filmsláger, melynek külső felvételei Varsóban
készültek

Áll a bál

Szelecky Zita, Simor Erzsé és Csontos
Diszbemutató csütörtökön az APOLLÓBAN

Ki kell javítani az avatag házakat

Nagyvárad thj. város polgármestere
11266—1941. szám alatt az alábbi hir-
detményt adta ki:

A városrendezésről és az építésügy-
ről szóló 1937. VI. t. c. III. Fej. 19. pa-
ragrafusának (7) bekezdése alapján
kötelezem mindazon háztulajdonoso-
kat, akiknek épülete tatarozásra szor-
ul, hogy ezen felhívásomtól számított
30 napon belül erre vonatkozó kérvé-
nyeiket a városrendezési ügyosztály-
hoz (mérnöki hivatal II. em. 10. sz.)
adják be és a munkálatokat az enge-
dély kézhezvételétől számított 8 napon
belül kezdjék meg.

Értesitem egyúttal a háztulajdono-
sokat, hogy a városrendezési ügyosz-
tályt utasítottam, hogy saját hatáskö-
rben külön is szólítsa fel a tataro-
zásra szoruló épületek tulajdonosait a
munkálatok végrehajtására.

Amennyiben az épület tatarozására
kötelezett tulajdonosok ezen rendelke-
zésemnek nem tesznek eleget, a munkát
a törvény értelmében a tulajdonos
költségére hatóságilag uton fogom elvé-
geztetni.

Ez alkalommal is közlöm az érdekel-
tekket, hogy a 140.000—1940. VII. P. M.
sz. rendelet értelmében az adóköteles
épületeken a hivatkozott rendelet 2.
paragrafusában felsorolt munkálatok
elvégzése esetén 50 százalékos adóked-
vezmény jár.

Erre vonatkozó részletes felvilágo-
sítást a városi adóhivatal (Városháza
fdsz. 18. sz.) ad.

Nagyvárad, 1941. évi március hó 31.
Dr Soós István, s. k.
polgármester.

Nagyvárad thj. város Gazdasági ügy-
osztály.
43.637/1940. szám.

Hirdetmény

Nagyvárad város tulajdonát képező
Kazinczy-utca 2. szám alatt lévő kert-
helyiséget a rajta lévő felépítmények-
kel folyó évi április hó 15-től kezdő-
dőleg 3 évi időtartamra bérbeadom.
A bérleti feltételek a város gazdasági
ügyosztályánál (Városháza, I. em.,
24. sz. szoba) megtekinthetők. A bér-
leti ajánlatok írásban, zárt, lepecsé-
telt borítékban „Ajánlat a Kazinczy-
utca 2. szám alatt lévő kerthelyiség
bérletére” felirattal a városgazdasági
ügyosztálynál folyó évi április hó
8-án déli 12 óráig nyújtandók be.
Később érkezett ajánlatok figyelem-
be nem vétetnek. Az ajánlatban ki-
tűntetendő, hogy az ajánlattevő a
bérlemény tárgyát milyen célra kí-
vánja felhasználni. Fentartom a jog-
ot, hogy a beérkezett ajánlatok kö-
zül az ajánlati összegre tekintet nél-
kül szabadon választhassak.

Nagyvárad, 1941. március 31.

Dr Soós István s. k.
polgármester.

Németország elősegíti a környező népek bányaiparjának fejlesztését

A bányák közelében dolgozzák fel a nyersanyagot

A német és az angol felfogás kö-
zötti alapvető különbség idegen né-
pekkel való gazdasági kapcsolatok te-
rületén, különösen a bányaiiparban kap
roppant éles megvilágítást.

Az angolok mindenütt azon igyekez-
nek, hogy lehetőleg kiaknázási jogo-
kat kapjanak és a bányaiüzemeket
anyagi befolyásuk alá helyezik. Az
angolok csakis olyan bányaműveket
használnak ki, amelyek megfelelő ma-
gas hozamot biztosítanak. Számos pél-
da volt arra, hogy saját üzleteik bi-
ztonságára megvásároltak vagy kivet-
tek idegen államokban bányákat és
azokat egyszerűen leállították, hogy ne
csináljon nekik konkurenciát, nem
törődve a munkanélkülivé vált töme-
gekkel. Ezt tették pld. a volt osztrák
szövetségi állam neves Salzburg-vidé-
ki rézbányáival is, ahol a tárnákat be-
robbantották.

Angliát mindig csak a világpiacon ér-
dekeltek és az egyes államok polgárai-
nak jólétével nem törődött. Olyan volt
mint a gyermek, aki kiszedi a kalács-
ból a mazsolát. A világrészek termel-
vényeit kijátszotta egymás ellen a lon-
doni tőzsdén is.

Ezzel szemben Németország mindég
arra törekedett, hogy a véle gazdasá-
gi kapcsolatban lévő államok bányai-
parjának segítségére legyen és a kiak-
názásban az ország lakosainak jólétét
biztosítsa. A német vegyi ipar fontos
nyersanyagokat szállít a környező ál-
lamokba. Nemcsak robbanó anyago-
kat, hanem a talaj kincseinek kivizs-
gálásához szükséges kemikáliákat is és
bármikor eljárásokat is dolgoz ki
helyszíni tapasztalatok alapján a ter-
mészeti kincsek leggazdaságosabb ki-
aknázására. Alacsonyértékű ércrészletek
rentábilis bányászata céljaira avagy
vegyi anyagok elnyerésére tervekkel
szolgát, hozzásegít hogy a bányák
közvetlen közelébe szállítási költségek
nélkül feldolgozható legyen a nyers-
anyag. Az angol törekvésekkel szem-
ben nem célja, hogy a bányaterméke-
ket nyers állapotban kivigye az illető
országból, hanem segédeszközeivel ké-
szén áll, hogy azok belföldi feldolgozá-
sát elősegítse és támogassa.

A népek eddigi tapasztalata bizonyít-
otta, hogy a becsületlen segítés szá-
munkra is többet jelent, mint az an-
golszász „ajándék”! (K. K.)

„Magyar Lapok” gyűjtése az árvizkárosultakért

Ma Bihardiószeg, Alsófernezely és a kis óvodások vezetnek a gyűjtésben

Eddigi gyűjtésünk 7584.44 P
Ujabb adományok:
Ruházati és Kelmefestő mun-
kásai, Nagyvárad 30.62 P
III. Állami Óvoda, Nagyvárad 6.10 „
Szt. Anta emlékére, N.-Várad 10.— „
Kovács András, Nagyvárad 1.— „
Alsófernezely (Szatmár vm.):
Jónucz Pál rk. pléb. 10.—
Baczay Károly 4.—
Neuschli Mihály 2.—
özv. Meggyessy Gerőné 3.— 19.— P
Bihardiószegi Római Katolikus
Egyházközség gyűjtése:
Nemes István plébános 10, Antaló-
czy Sándor 3, dr Lengyel Dezső
községi orvos 5, Dávid Gergely 1,
Hompot András 5, Schmich István-
né —50, Schiszler Ágostonné —50,
Bánházi Gyula 1, Balogh Béla
—50, Pingon Józsefné 1, Hemela
Ernő 2, Hajdu István 1, Rauer Láz-
ár 3, Körmendi Pál 2, Forgács Jó-
zsef iskolás 1, Plangár Irén isko-
lás 1, Kiss Irén iskolás —20, Ke-
rek Boldizsár 1, Ferenc József
2, Fekete Lajos iskolás 1, Adorján
Róza iskolás 1, Szabó László 1,
Oláh Olga 2, Kasler Boldizsár 1,
özv. Nagy Józsefné 1, Hajdu Gyu-
la iskolás 1, Vagyon Sándor isko-

lás 1.50, Imre Sándorné 1, Rorman
Ferenc 1, Dománész Annus 1,
Kortsmáros Ilonka 1 Rormann Fe-
renc iskolás —40, Juhász Éva is-
kolás 1, Darabánt József kántor-
tanító 5, Binya Ferenc 1, Szalay
Sándor iskolás 1, Erdei Pál isko-
lás 1, Gellért Julianna iskolás 1,
ifj. Korpos Lajos 3, Bottyán Margit
iskolás —50, Kun Ferencné 4, Grif-
faton Antal ügyvéd 10, Szabó
Ilonka iskolás 1, Szent Antal ne-
vében 5, Szent József nevében 7.50,
Jernye Irén iskolás —20, Győrfi
Béla iskolás —50, S. Zs. 2, Takács
Imréné 1, Kelemen Sándor ig. tan.
2, Jékli János 1, Klein Teruska
1.50, Pap Elvira 2, összesen 105.80 P
Összesen 7756.96 P

Legújabb tavaszi divat után
férfi és gyermek
öltönyt izlésesen, jutányo-
san készít
Tisztviselőknek részletre is
Balogh József
úri szobája
Nagyvárad, Teleki utca 40. sz.

(Folytatjuk.)

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD
SZILÁGYI DEZSO-UTCA 5 SZAM.

ELŐFIZETESI ARAK: Egész évre 30.
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Egyes szám ára 10 fillér
Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem
 adunk vissza

**CSÖKKENT AZ ÁRVIZVESZÉLY
 MAROSVÁSÁRHELYEN.** Marosvásár-
 helyről jelentik: **A délutáni órákban
 beérkezett jelentések szerint csökkent
 az árvízveszedelem.**

Doktorraavató. Mint értesültünk ifj.
 Zalányi Gyulát, a váradi magyar
 társaság közkedvelt fiatal tagját márci-
 us 29-én a kolozsvári Ferenc József
 Tudomány Egyetemen jogtudományi
 doktorrá avatták.

Villamos cikkek nagy raktára
Vacsi és Dobribán
Telefon 27-33

**A hadirokkantak, hadiövezgek és
 hadiárvak nemzeti szövetsége** nagyvá-
 radi és biharmegyei csoportjának el-
 nöksége értesíti a hadirokkantakat és
 hadiövezgeket, hogy hivatalos helyi-
 sége ideiglenesen a Mikszáth Kálmán
 utca 41 szám alatt a volt Uri u. most
 Hitler Adolf u. és volt Széles most
 Mikszáth Kálmán u. sarkán lévő isko-
 la épületben van. A hadirokkant-baj-
 társak és hadiövezgy bajtársnők ügyes
 bajos dolgaikkal az irodát a hivatalos
 órák alatt itt keressék fel. A Hadi-
 gondozó iroda is ez épületben nyert
 elhelyezést, miért is a hadigondozóifak
 hadigondozási ügyekben itt jelentkez-
 zenek. Elnökség.

**Kulturünnepély a Református Lány-
 gimnázium dísztermében az árvízkaros-
 ultak segélyezésére.** Az olasz és régi
 református nőszövetségek virágvasár-
 nap délután fél 6 órai kezdettel kul-
 tur ünnepséget tartanak a református
 leánygimnázium dísztermében a követ-
 kező programmal: 1. Szózat. Előadja a
 Református Kör dalkara. Vezényel:
 Bérczy Ernő. 2. Megnyitó beszédet
 mond Kovács Győző tanár. 3. Eredeti
 székely népdalokat énekel a Sztáray
 Mihály énekkar. Vezényel: Soós And-
 rás ker. karnagy. 4. Géczy: Gyimesi
 vadvirág 3 felvonásos székely népszin-
 művet előadják a Sztáray énekkar mű-
 kedvelői. Bevezető előadást tart: dr
 Szabó Lajos lelkész. Rendezi Zombory
 Sándor, a kíséző zenekart Kovács Győ-
 ző és Dézsi László vezénylik. A költe-
 ményt Bereczki Gizi szavalja. 5. Re-
 formátus Dalkör énekszáma. A műsor
 megváltásából befolyó tiszta jövedel-
 met az árvízkarosultak segélyezésére
 fordítják a rendező nőszövetségek.

**Kitüntetések a Mezőgazdasági Kiállí-
 tásán.** Budapestről jelentik: (MTI) A
 Mezőgazdasági Kiállítás állatvásárára
 részt vett a nagyváradi római kato-
 likus Káptalan uradalma is. A Kápta-
 lan tenyészállatcsoportjai méltó feltű-
 nest keltettek s a bikacsoport meg-
 nyerte az állatvásár egyik díját is.

**A Werbőczy különmény tagjai is
 igényelhetik a Nemzetvédelmi Keresz-
 tet.** Budapestről jelentik: (MTI) Fel-
 hívják mindazokat, akik 1918 október
 31-étől 1919 végéig a Werbőczy Kálmán
 parancsnoksága alatt álló században
 résztvettek a különmény mozgalmái-
 ban, hogy a Nemzetvédelmi Kereszt
 elnyerése iránt, az Országos Nemzet-
 védelmi Bizottsághoz nyujtsák be kér-
 vényüket. A jogutódok is kérhetik a
 keresztet.

6 művészi
 levelezőlap **4 pengő**
RONA fényképésznél
 Teleki P. utca 4. sz.

**Megnyílt a nagyváradi állami ta-
 noncotthon.** Az intézet igazgatója fel-
 hívja a helybeli mesterek figyelmét,
 hogy tanonc szükségleteiket gr. Csáky
 István utca 42. szám alatt jelent-
 sék be.

**Fényképnagyító ügynökök megszök-
 tetek egy ózdi leányt.** Miskolcra jel-
 lentik: Vakmerő leányszöktetési ügy-
 ben nyomoz az ózdi csendőrség. A
 múlt héten eltűnt özv. Oláh Jánosné-
 nek 17 éves feltűnően szép Teréz nevű
 leánya. A csendőrség megindította a
 nyomozást. Megállapították, hogy Oláh
 Terézt, fényképnagyító ügynökök kö-
 zött látták. Hír szerint egy nőt letar-
 toztattak, aki az ismerkedést közvetít-
 tette az ügynökök és a lány között.

**Bobovszky Nusi és Kazacsay Gyula
 esküvője.** Április 14-én délután 6
 órakor tartják meg esküvőjüket az
 olasz római katolikus templomban
 bobovi Bobovszky Nusi és Ka-
 zacsay Gyula volt hírlapíró.

Legjobb szortírozott villamos-
 sági szaküzlet
Vacsi és Dobribán
Telefon 27-33

**A német bányászok mesterségesen
 előállított vitamint kapnak.** Berlinből
 jelentik: A Birodalom egészségügyi ha-
 tóságai a német bányászok és a Né-
 met Munkaerőcsoporton illetékes szervei-
 vel közös egyetértésben nagyszabású
 akciót bonyolítanak le, hogy a német
 bányászok a téli hónapokban vitamín-
 szükségletük kielégítésére C-vitamín-
 hoz juthassanak. Az intézkedés célja a
 bányamunkásoknál gyakori vitamin-
 hiány megelőzése.

**FERENC JÓZSEF
 KESERŰVIZ**

Temetés. Kisvasi János 64 éves
 korában meghalt Szentandrás község-
 ben. Temetése április 3-án délután 2
 órakor lesz az ottani temetőben. (Carit-
 as.)

* **Müller Testvérek vegyészeti gyár
 r. t. nagyváradi cég** 1941. évi március
 hó 14-én tartott rendkívüli közgyűlé-
 sön a társaság feloszlását határozta el.
 — A felszámolóik felhívják a nevezett
 cég hitelezőit, hogy követeléseiket leg-
 később a jelen hirdetés harmad-
 szori közzétételétől számított hat hó-
 nap alatt érvényesítsék.

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

**Tábla-üveg nagy raktár
 Képkerepezés**

**Falburkoló üvegcsempék
 gyári lerakata**

Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13

**500 festő jelentkezett a cremonai díj-
 ra.** Rómából jelentik: Nemrégiben járt
 le a jelentkezés a festészeti cremonai
 díjra, amelyre a Duce által előírt té-
 tele ez volt: „La Gioventu Italiana del
 Littorio” (Az olasz fasiszta ifjuság). A
 díjra 500 festő pályázott 600 pályamű-
 vel.

Tiszay Kálmán

épület és műbutorasztalos

Nagyvárad, Werbőczy-u. 4 sz.

A Honsz felhívása. A hadirokkantak,
 hadiövezgek és árvak Nemzeti Szö-
 vetsége nagyváradi és biharmegyei el-
 nöksége felhívja a hadirokkantakat,
 hadiövezgeket, kik fagyalt utcai áru-
 sítására nézve engedélyt elnyerni óhaj-
 tanak, avagy egyéb utcai árusítási en-
 gedélyhez szeretnének jutni, hogy eb-
 bell igényeik érvényesíthetése céljából
 a hadirokkant irodájában Mikszáth Kál-
 mán u. 41. sz. alatt a hivatalos órák
 alatt, a volt Uri és Széles u. sarkán
 lévő iskola épületében sürgősen jelent-
 kezzenek mert a Hrt tárgyában ki-
 adott végrehajtási utasítás 259. szaká-
 sza szerint a jogokra kizárólagos és
 elsőbbségi igényük van. Elnökség.

Telefonáljon 27-33

Villamossági cikkekre legolcsóbb
 ajánlatot kapja

Vacsi és Dobribán

**BANYALÉG PUSZTÍTOTT A SZASZ-
 VÁRI KÖSZÉNBANYÁBAN.** Szekszárd-
 ról jelentik: (MTI) A Salgótarjáni Kö-
 szénbánya Rt. szászvári bányájában
 hirtelen sújtólég támadt. A tárnában
 dolgozó, mintegy száz munkás fegyvel-
 metten menekült. A bányavezetősége
 megkezdte a mentési munkálatokat. A
 sújtólégnek három halálos áldozata
 van.

**Letartóztatás fizetési eszközökkel
 való visszaélés címén.** Budapestről jel-
 lentik: (MOT) Baróthy Pál királyi
 főügyész, a budapesti királyi ügyész-
 ség elnöke az alábbi hivatalos közlést
 adta ki: A budapesti királyi ügyész-
 ség valutaosztálya Korbuc Tódor
 jancesti (Románia) születésű, 46 éves
 görög katolikus vallású földművest, —
 Nagyvárad. Nilgesz telep Abrudului
 u. 2. szám alatti lakos, magyar állampolgárt
 fizetési eszközökkel elkövetett
 visszaélés bűntette miatt előzetes le-
 tartóztatásba helyezte, mert a nevezett
 külföldre (Romániába) 5300 pengőt
 akart kicsempeszni. Korbuc előzetes le-
 tartóztatása ellen fellebbezést jelentett
 be. A nyomozás ez ügyben tovább fo-
 lyik.

**Kávéházakban és vendéglőkben kérje
 Magyar Lapok at.**

Az egyetem előcsarnokából temették el Verebely Tibort

**Képviselte magát a teme-
 tésen a kolozsvári egyetem is**

*Budapest, a Magyar Távirati Iro-
 da jelenti: Verebely Tibor egyetemi
 tanár temetése az orvosi kar és a
 tisztelők nagy részvéte mellett tegnap
 délután ment végbe. A holttestet a
 Tudományegyetem központi épületé-
 nek előcsarnokában ravatalozták fel
 és itt kezdődött délután három óra-
 kor a beszentelési szertartás, ame-
 lyen igen sokan jelentek meg.*

*Az egyházi szertartást Pataki Ar-
 nold prelátus végezte. Orsós Ferenc,
 az orvosi kar dékánja, Schanemann
 bécsi egyetemi rektor a bécsi egye-
 tem, Bakay Lajos egyetemi tanár a
 felsőház és az orvosi kamara, Sütő
 Tivadar egyetemi tanár a debreceni
 egyetem, Neuber Ede a pécsi és a ko-
 lozsvári egyetem, Matolay György ta-
 nár pedig a volt tanítványok nevé-
 ben mondtak búcsúbeszédet. Az
 Operaház énekkara gyászalt énekelte,
 majd annak befejeztével a koporsót
 a gyászkoosira tették és a menet el-
 indult a Kerepesi-úti temető felé,
 ahol örök nyugalomra helyezték a vi-
 lágírú sebészt.*

Macuoka japán külügy- miniszter látogatása a Szentatyánál

**Egy órahosszig tartott a Duce
 és Macuoka első megbeszélése**

*Vatikánvárosból jelentik (Stefani):
 Macuoka japán külügyminiszter szer-
 dén reggel 8 órakor érkezett a Vati-
 kánvárosba. A miniszteri rangjának
 kijáró tisztelettel fogadták és kísérték
 végig a palotában. A pápa magán-
 könyvtárában fogadta a japán kül-
 ügyminisztert. A pápával folytatott
 megbeszélés után a miniszter Mag-
 lione bíboros államtitkárnál tett látogatást.*

*Rómából jelentik (NTI): Ciano
 gróf olasz külügyminiszter kedden
 este vacsorát adott Macuoka japán*

Villamos felszerelési anyagokban
 vezet
Vacsi és Dobribán
Telefon 27-33

külügyminiszter tiszteletére. A va-
 csora folyamán mindkét részről rend-
 kívül szíves hangu felköszöntők
 hangzottak el.

*Rómából jelentik (NTI): A Duce
 és Macuoka japán császári külügymi-
 niszter első megbeszéléséről a követ-
 kező hivatalos közleményt adták ki:*

*„A Duce a Venezia palotában fo-
 gadta Macuoka japán császári kül-
 ügyminisztert. Az első megbeszélés
 egy órahosszig tartott.*

*Rómából jelentik (NTI): A Duce
 és Macuoka japán külügyminiszter-
 nek a Venezia-palotában folytatott
 első megbeszélése során a Duce és
 Macuoka japán külügyminiszter meg-
 jelent a palota előcsarnokában. Megjelené-
 süket a tömeg viharos lelkesedéssel
 fogadta.*

SZÁNTAY JÁNOS

kalapüzeme, új helyiségében Bazár-
 épület, színház oldal. Telefon: 12-87.
 Reji kalapját ujjá varazsolja.

SPORT RENDELETEK — HIRDETMÉNYEK

Sportértekezlet volt a városházán

Nagyvárad. Saját tud. Az elmúlt este a város illetékes szervei megbeszélésre hívták össze a városi sportegyletek vezetőit az időszéri sportkérdések megbeszélésére. Tekintettel arra, hogy a város illetékes szervei a lapok sportszerkesztőit, sporttudósítóit nem hívták meg erre az értekezletre s hivatalos jelentést sem adtak ki a megbeszélésekről, csak annyiban tudunk beszámolni az eseményekről, amennyit kerülő úton sikerült megtudnunk. S értesüléseink szerint az értekezlet nem vitte sokkal előbbre a vajdó kérdést, csupán annyi eredménye volt, hogy most már közelebről ismerik az egyesületek kívánságait a városnál. Az atlétika fejlesztésének ügye is szóba került. (My)

RÁDIÓ

SZOMBAT, ÁPRILIS 5-én. Budapest I.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. — Közlemények. — Étrend. Hangszerek.
10.00 Hírek.
10.20 „Magyar hegymászók a Keleti-Alpokban.” Irta Sztrokay Lajos. Felolvasás.
10.45 „Mit nézzünk meg?” A középkori magyar pecsétnyomokat a Nemzeti Múzeumban. Ismerteti Bárányné Oberschall Magda dr. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz.
12.10 A József nádor 2. honvédegylet-vezető zenekara.
Közben
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vízállásjelentés.
13.30 Hangszerek.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Chappy-tánczenekar.
16.10 Ifjúsági rádió.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 A Rádió postája.
17.40 A Rádió Szalomezenekara.
18.30 „Aki az életünket bízzuk.” Hangképek. Beszél Budinszky S.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Utry Anna és Kalmár Pál magyar nótákat énekel, kíséri Toki Horváth Gyula cigányzenekara.
20.00 „Házasságok az égen kötöttek.” Vígjáték három felvonásban. Irta Csathó Kálmán. Rendező: Csánády György.
21.40 Hírek.
22.00 Tánckezetek.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
Ótána kb.
23.25 Közvetítés a Hungária-szállóból. Bura Sándor cigányzenekara muzsikál.
24.00 Hírek.

Budapest II.

- 18.00 A Szociális Misszió Társulat előadása. Farkas Edit alapító főnöke asszony: Missziós üzenetek.
18.30 Bagossy Judit zongorázik.
19.00 Olasz táncvezetők.
19.20 A Földművelésügyi Minisztérium mezőgazdasági felőrája.
20.00 Hírek.
20.10 Ügetőversenyeredmények.
20.20 Melles Béla-zenekar.
21.20-tól 21.40-ig „Egy régi divatlap szerkesztője” (Franckenburg Adolf). Dezsényi Béla dr. előadása.

A cipőutalványok kiosztása

A m. kir. Közellátási Miniszter urnak, valamint a m. kir. Iparügyi Miniszter urnak 200.300—1941. Km. számú rendelete értelmében az 1941. évi április hó 1. napján életbelépő és a lábbeli fejelésére, talpalására s a mérték után készített lábbelik beszerzésére jogosító piros színű utalványok, valamint a kész lábbelik beszerzésére jogosító zöld színű utalványok igénylésének zavartalan lebonnyolítása céljából a következőket közlöm az érdekeltekkel:

Folyó évi április hó 1-től kezdve kész cipőt vásárolni, cipőtalpalást, vagy fejelést avagy cipőt készíttetni, csak utalvány alapján lehet.

Ígénylőlapokat igénylők a cipőiparosoknál vagy cipőkereskedőknél kaphatnak; a kereskedők és iparosok viszont a Közélemezési Hivatalnál. (Szaniszló-u. 15. sz. a.) a mai naptól kezdődően beszerezhetik.

Azok az igénylők, akik lábbelit akarnak fejeltetni, vagy talpaltatni vagy mértékután akarnak lábbelit rendelni, annál az iparosnál, ahol a munkát óhajtják végeztetni, igénylőlapot állítanak ki s azt az iparosnál hagyják hátra (piros színű utalvány).

Azok az igénylők, akik lábbelit akarnak beszerezni, annál a kereskedőnél vagy iparosnál állítják ki az igénylőlapot, ahol a kész lábbelit óhajtják vásárolni (zöld színű utalvány). Az igénylőlapot mindig a családfele, vagy szóbeli előadása alapján az iparos, illetve a kereskedő állítja ki.

de minden esetben a családfele írja illetoleg látja el a kézzelgyével.

Az igénylőlapon mindig ki kell írni a nevet annak, akinek számára a családfele utalványt igényel. Az igénylőlap minden rovatát a valóságnak megfelelően és olvashatóan kell kitölteni.

Az igénylő attól a kereskedőtől, illetőleg iparostól tudja meg hogy igénybejelentése kedvező elbírálásban részesült-e, ahol igénylőlapot kitöltött.

Amennyiben igénybejelentése kedvező elbírálásban részesült, a Közélemezési Hivatal (Szaniszló-utca 15. szám) 7. számú szobájában kapja meg a lábbeli fejelésre vagy talpalására, illetoleg kész lábbeli vásárlására jogosító utalványt.

Ugyanott fizeti be a lábbeli fejelés-

re, vagy talpalására jogosító utalványért járó 20 fillér, valamint a rendelkezésre készült és kész lábbeli vásárlására jogosító utalványért járó 50 fillér kiállítás díját.

Az igénybejelentések elbírálásánál elsősorban a közszolgálati alkalmazottak részesülnek előnyben. Másodsorban a mezőgazdasági és ipari munkások igényei lesznek kielégítve. Harmadsorban a gyermekek igényei nyernek kielégítést.

Utoljára a többi igények elégtételt kap, az igénylő foglalkozásának, az igénylő meglévő lábbeli-készletének a legutóbbi lábbeli beszerzés időpontjának és a legutóbbi lábbeli javítás időpontjának gondos figyelembevételével a tárgyilagosság és egyenlő elbánás elvének szigorú szem előtt tartása mellett.

Büntető rendelkezések.

Kihágást követ el az iparos, vagy kereskedő, ha meglévő lábbeli készletét a rendelkezéseknek megfelelően nem jelenti be, vagy utalvány nélkül talpaltat, illetve fejelést vállal, vagy kész lábbelit utalvány nélkül szolgáltat ki; az igénybejelentő, ha a valóságnak meg nem felelő adatokat jelent be az igénylőlapon.

A kihágások amennyiben súlyosabb büntetőrendelkezés alá nem esnek, két hónapig, háború idején hat hónapig terjedő elzárással vagy 8000 pengőig terjedő pénzbüntetéssel büntetendők.

Arra a lábbelire valamint talpbőrre vonatkozólag, melyre nézve a kihágást elkövetették, elkobzásnak van helye.

A polgármester

a talpbőr elosztásával Nagyvárad thj. város és Bihar vármegye területén Rác Béla (Kossuth-u. 18.) és dr. Udvary András (Kossuth-u. 10.) talpbőrkereskedőket bízta meg.

Nagyvárad, 1941. április hó 1-én.

Dr. Soós, sk. polgármester.

Hirdessen a Magyar Lapokban

SZINHÁZ

A színházi iroda közleményei:

— **Cigánybáró**, Strauss örökbecsű operettjének felújított előadása, Timár Ila és D. Kovács József vendégfellépésével. A szezon egyik kimagasló művészi eseménye az örökbecsű Strauss operett felújítása, amelyet különös gondnal hoz színre az együttes. A színház igazgatósága a Cigánybáró három előadására lehozatta Timár Ila és D. Kovács József kiváló hangú énekeseket, hogy az előadás tényét és sikerét emeljék. A Cigánybáró szerda és csütörtökön este háromnegyed 8 órakor és vasárnap délután 4 órakor lesz a színház műsorán, mindenkor Timár Ila és D. Kovács József vendégfellépésével, rendes helyárrakkal.

— **Pénteken este: Orvoskisasszony**. Fülléres helyárrakkal. A szezon nagy sikerű prózai újdonságának az Orvoskisasszonynak pénteken este háromnegyed 8 órakor lesz az első fülléres helyáru előadása teljesen a bemutatkozó előadás parádés szereposztásában. — Helyáruk 30 fillértől 120 fillérig.

— **Iglói diákok**. Szombaton délután 4 órakor fülléres helyárrakkal kerül színre először. Helyáruk 30 fillértől 120 fillérig.

— **Mágnás Miska a színház legközelebbi operettje**. Szombat és vasárnap este háromnegyed 8 órai kezdettel. — Rendes helyárrakkal.

Heti műsor:

Szerda este háromnegyed 8 órakor: **Cigánybáró**. Timár Ila és D. Kovács József vendégfellépésével. Rendes helyárrakkal. A bérletben.

Csütörtökön este háromnegyed 8 órakor: **Cigánybáró** (Másodsor). Timár Ila és D. Kovács József vendégfellépésével. B. bérletben.

Péntek este fülléres helyárrakkal: **Orvoskisasszony**. Helyáruk 30 fillértől 120 fillérig.

Szombat délután 4 órakor fülléres helyárrakkal: **Iglói diákok**. Operett. — Helyáruk 30 fillértől 120 fillérig.

Szombat este háromnegyed 8 órakor: **Mágnás Miska**. Operett repris. Rendes helyárrakkal.

Vasárnap délután 4 órakor: **Cigánybáró**. Strauss operett. Timár Ila és D. Kovács József fellépésével. Rendes helyárrakkal.

Vasárnap este háromnegyed 8 órakor: **Mágnás Miska**. Rendes helyárrakkal.

— **A fenti előadásokra jegyek már válthatók a színház pénztáránál.**

A mozgóképszínházak műsora

Belvárosi: Nyugati győzelem.
Korona: Elkésett levél.
Apollo: All a bál.

APRÓHIRDETESEK

Lakás

Elegáns különbejáratú butorozott szoba, fürdőszoba használattal kiadó április 15-re. Cim a kiadóban. 174

Butorozott szoba kiadó. Sal Ferenc utca 29. 179

Adás-vétel

Aranyat, magas áron veszek. 3rát, ékszerit javítok. Gyenge István ékszerész. Rákóczi u. 19. 753

Emeletes uriházamat (villany, telefon) hozzátartozó 5 hold szőlővel és gyümölcsösökkel, vincellérakással, gazdasági épületekkel, a közközháztól gyalog 35 perc, minden elfogadható áron eladom. Közlebbit: Kortsmáros igazgatónál, telefon: 20—85. 190

MÁV cséplő 14.000 számú 8-as international traktorral eladó. Megtekinthető Románszentmiklóson. Értekezni Barátkán Fodor Tivadarnál. — Ugyanott egy Fordson traktor eladó. 196

Három tonnás Blitz eladó jó gumival. Érdeklődni: Teleki utca 51. 173

Sötétkék női tavaszi kabát erősebb, magas alakra eladó és egy dupla ágyas kézimunka terítő. Szaniszló u. 41. első ajtó. 193

Eladó Össi telepen 57. utca 31. számú téglá ház. Értekezni ugyanott. 195

Táblaskocsit, 4 kerekű kézit, jó állapotban levőt veszünk: Petrovics csokoládégyár, Teleki utca 28. 192

Pianinót vennék. Címét a kiadóba kerek. 185

Használt férfi ruhát veszek bármifélet, jó áron. Molnár, Bémer tér 1, udvarban. Levelező lap hívásra házhoz megyek. 172

Különféle

Elsőrangú nagyvendéglő, gyönyörű kerti helyiséggel, bérbeadó. Társulható. Engedélyek, berendezések vannak. Székely, Magyar utca 3. 187

Tüzifa raktárnak alkalmas helyiséget keresek azonnalra. Cim a kiadóban. 189

Percenteseket — lehet nő — keresek vendéglőkbe. Fűszerüzlet engedéllyel bérbeadó. Vendéglők központban kiadók, átadók jogfolytonossággal. Székely, Magyar utca 3. 197

Allást nyec

Hölgyfodrásznőt, kimondott jó munkást, azonnali belépésre keresek. Roszler fodrász Csáky u. 10. 191

Rikkancs azonnalra felvétetik. Vékony bódé, kishídó iskola utca 20. szám alatt egy szoba konyhás lakás kiadó. 188

Allást kezes

Pénztárosnői vagy irodai állást vállal kereszteni urilány Címét a kiadóba kérek. 186

Szoptatós dajkának ajánlkozom. Vitéz u. 44. Kiss Lajosné. 194

Kiadóutajdonos:

SENET LÁSZLÓ-NYOMDA RT

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó: Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.